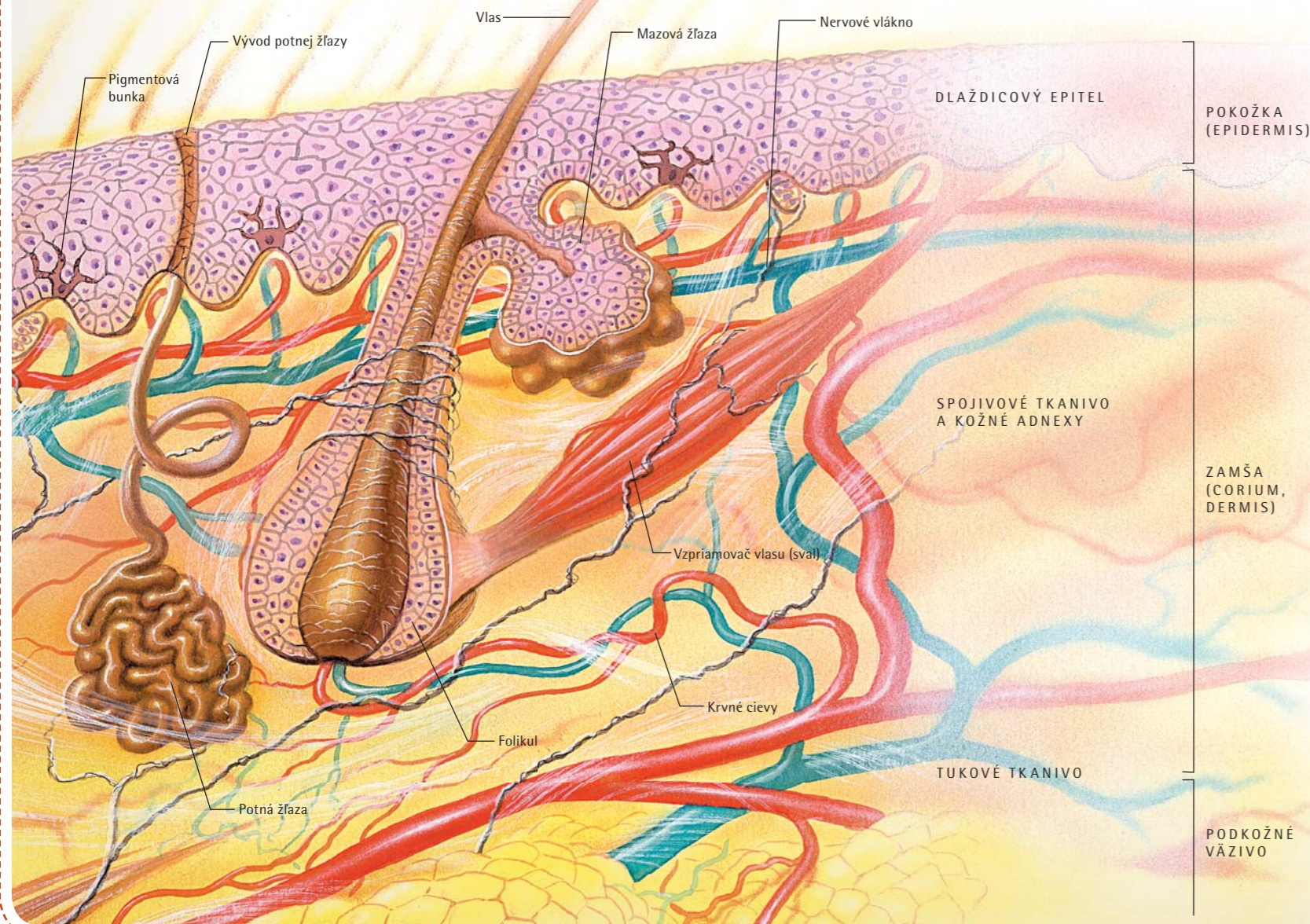


Koža

ODDELUJE A SPÁJA

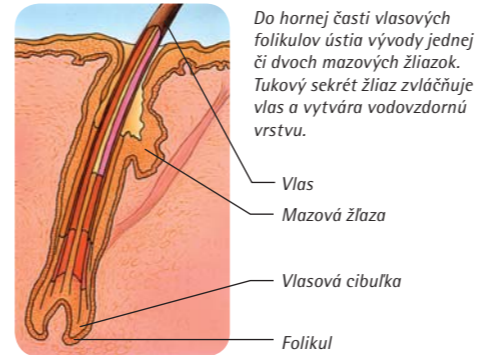
Koža je orgán, ktorý je v priamom kontakte s vonkajším prostredím a chráni organizmus pred jeho škodlivými vplyvmi. Prostredníctvom pigmentu chráni pred silným slnečným žiarením. Pot, ktorý je sekrétom potných žliaz, bráni prieniku mikroorganizmov do tela a mazové žľazy pokožku zvláčňujú a zamedzujú jej vysušeniu. Koža je tiež dôležitým termoregulačným orgánom, pretože telo stráca teplo. Sú v nej uložené receptory registrujúce bolesť, tlak, chlad a teplo a umožňujúce hmat. Prostredníctvom kože vnímame milujúci dotyk a láskanie, čo je naj dôvernejší spôsob komunikácie medzi blízkymi ľuďmi.



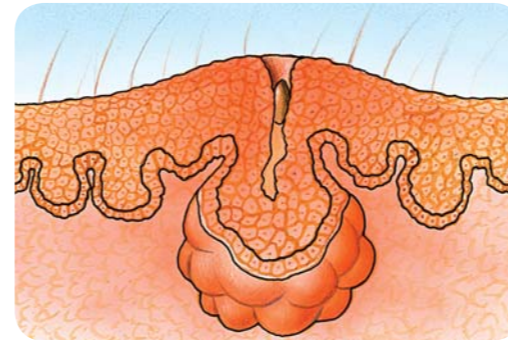
Vplyvom slnečného žiarenia zvyšujú pigmentové bunky produkciu pigmentu a dochádza k opáleniu pokožky.

IDENTIFIKÁCIA JEDINCA

Pevnosť a pružnosť kože zabezpečuje spojivové tkanivo zamše. Starnutím svoje vlastnosti stráca, takže na koži vznikajú jemnejšie či hlbšie vrásky. Obrázce papilárnych línií (odtlačky prstov) slúžiacie na identifikáciu osôb sú však od starnutia nezávislé. Rôzne usporiadané nahustené vlákna spojivového tkaniva v zamši nadvihujú epidermu, čím vznikajú charakteristické reliéfy vyskytujúce sa na prstoch, dlaniach a chodidlách. Vzory tvorené oblúkmi, slučkami a špirálami sú u každého človeka iné. Preto sa odtlačky prstov využívajú na identifikáciu osôb.



Do hornej časti vlasových folikulov ústia vývody jednej či dvoch mazových žliazok. Tukový sekrét žliaz zvláčňuje vlas a vytvára vodovzdornú vrstvu.

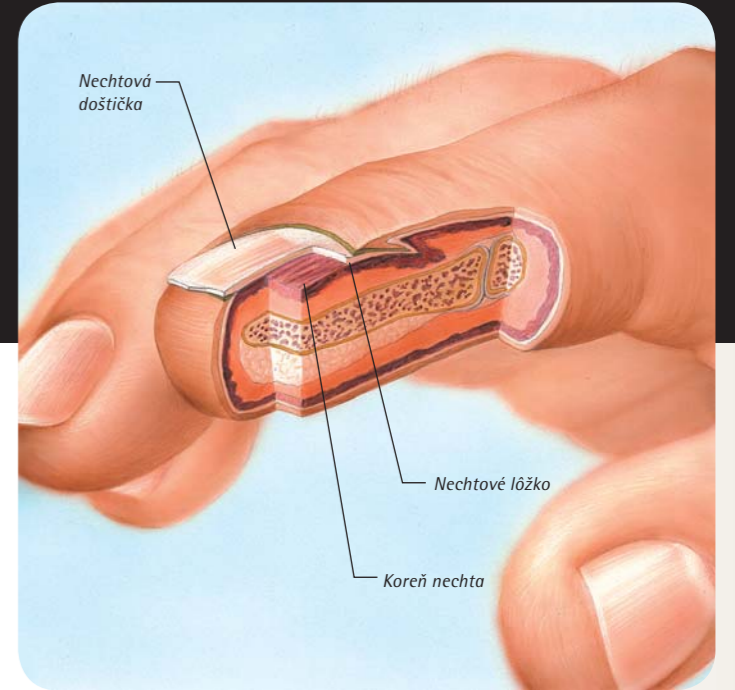


Keď sa vývody mazových žliaz upchajú prachom a kožným mazom, vytvorí sa komedón. Ak sa infikujú, vzniká akné, ktoré si vyžaduje odbornú liečbu.

VRSTVY KOŽE

Vrchnú, ochrannú vrstvu kože, ktorá sa nazýva pokožka, čiže epiderma, tvoria bunky vrstevnatého dlaždicového epitelu. Postupne odumierajú a najvrchnejšia vrstva sa odľupuje, nikdy však nezmizne úplne, pretože ju stále nahrádzajú mladšie bunky. Zamša obsahuje mnoho prvkov, napríklad sieť krvných ciev dodávajúcich živiny, mazové žľazy a nervové zakončenia, ktoré sú uložené v spojivovom tkanive. Nachádzajú sa tu aj vlasové folikuly. Keď nám je zima alebo sme vzrušení, drobné svaly – vzpriamovače vlasov – sa stiahnu a zdvihnú chlpy, čím vzniká známa husia koža. Tento mechanizmus prispieva k udržaniu telesnej teploty, pretože vrstvička vzduchu zachytená medzi chlpmi pôsobí ako izolácia. Najspodnejšie podkožné tkanivo uchováva v tukových bunkách zásoby energie a zároveň plní funkciu tepelnej izolácie. Jeho hrúbka sa na rôznych častiach tela líši. Najmohutnejšie je na bruchu a na zadku.

Necht je tvrdá keratinová doštička pokrývajúca posledný článok prsta, zasadená v nechťovom lôžku. Vyrastá smerom von z koreňa, ktorého bunky nie sú zrohovatené. Necht je ohraničený nechťovými valmi. Koreň je viditeľný ako biely polmesiačik pri hornom vale.



KOŽNÉ DERIVÁTY

Telo ľudského plodu je pokryté jemným ochlpením, ktoré sa stráca mesiac pred pôrodom. Postupne sa tiež objavujú vlasy; obočie a riasy vznikajú neskôr. Na hlave máme priemerne 120 000 vlasov, z ktorých každý deň 60 vypadne. Nahradiť ich však nové vlasy, ktoré vyrastajú z vlasových folikulov. Farba vlasov závisí od množstva pigmentu. V najmenšom množstve je prítomný vo svetlých vlasoch, v hnedých je ho o niečo viac a v najvyšších koncentráciách sa nachádza vo vlasoch čiernej farby. Ak sa pigment začína strácať, vlasy belejú a šedivejú. Môže to byť sprievodným znakom starnutia.



Materské znamienko pozostáva z pigmentových buniek zoskupených v pokožke. Čím viac ultrafialového žiarenia na kožu pôsobí, tým s vyššou pravdepodobnosťou sa budú pigmentové bunky rozmnožovať.



Za horúceho počasia alebo po vyčerpávaní tréningu z nás doslova kvapká pot. Telo sa tak odparovaním tekutiny snaží zbaviť nadbytočného tepla a zároveň vylúčiť toxíny.